RÅDETS HENSTILLING

af 24. september 1998

om det europæiske samarbejde vedrørende kvalitetssikring inden for videregående uddannelser

(98/561/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION —

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 126 og 127,

som henviser til forslag fra Kommissionen,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg [1],

som henviser til udtalelse fra Regionsudvalget [2],

som træffer afgørelse i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 C [3], og

som tager følgende i betragtning:

(1) Det er et mål for alle medlemsstaterne at sikre uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet; Fællesskabet skal bidrage til deres bestræbelser herpå ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed;

(2) Rådet udtalte i sine konklusioner af 25. november 1991 [4], at interessen for en højnelse af kvaliteten inden for de videregående uddannelser er fælles for alle medlemsstater og alle højere uddannelsesinstitutioner i De Europæiske Fællesskaber; under hensyn til de forskelligartede metoder, der anvendes på nationalt plan, kunne de nationale erfaringer suppleres med de erfaringer, der er opnået på EF-plan især gennem pilotprojekter, der tager sigte på at etablere et samarbejde på dette område eller styrke et allerede eksisterende samarbejde;

(3) i svarene på Kommissionens memorandum om videregående uddannelse understreges det bl. a., at kvaliteten skal sikres på alle niveauer og inden for alle sektorer, idet der kun må være forskel mellem institutionerne for så vidt angår deres mål og metoder samt de uddannelsesmæssige behov, de skal opfylde; der er generelt en positiv holdning til indførelsen af effektive og acceptable kvalitetsevalueringsmetoder, som tager hensyn til de europæiske og internationale erfaringer og mulighederne for samarbejde;

(4) Kommissionens undersøgelse af, hvor langt man er nået med kvalitetsevaluering i medlemsstaterne, har vist, at de nye kvalitetsevalueringssystemer indeholder en række fælles elementer; de to pilotprojekter, der siden er blevet gennemført, var baseret på centrale elementer i de eksisterende nationale systemer; en fælles metode blev afprøvet med godt resultat, og det fremgik, at samtlige aktører på dette område meget gerne ville fortsætte udvekslingen af erfaringer, der viser, hvor forskelligartet evalueringskulturen i de enkelte medlemsstater er, samt hvor vigtig kvalitetsevalueringen i almindelighed er;

(5) under henvisning til de store forskelle mellem uddannelsessystemerne i Fællesskabet omfatter udtrykket »videregående uddannelsesinstitution«, når det anvendes i denne henstilling, alle typer af uddannelsesinstitutioner, hvor man kan erhverve kvalifikationer eller titler på universitetsniveau, uanset deres respektive betegnelser i medlemsstaterne; denne definition anvendes i afgørelsen om iværksættelse af handlingsprogrammet Socrates;

(6) de videregående uddannelsesinstitutioner skal opfylde de nye uddannelsesmæssige og sociale behov i et verdensomspændende »videnbaseret samfund« og den deraf følgende udvikling; de bør derfor tilstræbe at forbedre kvaliteten af deres ydelser ved, hvor det er påkrævet, at udvikle nye initiativer (individuelt eller kollektivt via sammenslutninger af videregående uddannelsesinstitutioner) med det formål at gøre uddannelsernes kvalitet bedre;

(7) de teknologiske og økonomiske forandringer og deres konsekvenser for arbejdsmarkedet konfronterer de videregående uddannelsesinstitutioner med nye udfordringer; som følge af globaliseringen af konkurrencen samt den stadig større tilgang af studerende til de videregående uddannelsesinstitutioner står medlemsstaterne samtidig over for den opgave at tilrettelægge deres videregående uddannelsessystemer og disses forbindelser til staten og samfundet på en sådan måde, at man respekterer de gældende akademiske normer, uddannelsernes mål,

[1] EFT C 19 af 21. 1. 1998, s. 39.
[2] EFT C 64 af 27. 2. 1998, s. 63.
[3] Europa-Parlamentets udtalelse af 18. november 1997 (EFT 371 af 8. 12. 1997, s. 33), Rådets fælles holdning af 26. februar 1998 (endnu ikke offentliggjort i Tidende) og Europa-Parlamentets afgørelse af 28. maj 1998 (endnu ikke offentliggjort i Tidende).
[4] EFT C 321 af 12. 12. 1991, s. 2.

kvalitetsstandarderne samt de videregående uddannelsesinstitutioners autonomi og/eller uafhængighed — alt efter uddannelsessystemets struktur i de enkelte medlemsstater — samt pligten til at stå til regnskab over for og informere offentligheden;

(8) debatten om Kommissionens meddelelse af 13. februar 1994 har afsløret, at kvalitetssikringssystemer vil kunne bidrage til at lette den gensidige anerkendelse af akademiske eksamensbeviser eller faglige kvalifikationsbeviser på EF-plan;

(9) Kommissionens hvidbog om »Vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse«, hvidbogen »Undervise og lære — på vej mod det kognitive samfund« samt grønbogen om »Uddannelse — Erhvervsuddannelse — Forskning — Hindringer for tværnational mobilitet« viser, hvor betydningsfuldt et højt uddannelsesniveau er for beskæftigelse og vækst i Fællesskabet og for dets internationale konkurrenceevne; i disse dokumenter fremhæves den forbindelse, der er mellem den almene uddannelses og erhvervsuddannelses sociale og kulturelle rolle og deres rolle for økonomien, og det fremhæves, at kvalitetsbegrebet har mange aspekter; det fremgår klart, at gennemsigtige uddannelsessystemer er nødvendige for den tværnationale mobilitet;

(10) fremme af mobiliteten er et af målene for Fællesskabets uddannelsessamarbejde; i Kommissionens grønbog om »Uddannelse — Erhvervsuddannelse — Forskning — Hindringer for tværnational mobilitet« undersøges de væsentligste retlige, administrative og praktiske hindringer, som studerende møder, når de vil studere i en anden medlemsstat, og der foreslås foranstaltninger til forbedring af mobiliteten; det understreges, at tværnational mobilitet fremmer et højt uddannelsesniveau, som kan give den enkelte mulighed for at konkurrere på internationalt plan samt udnytte den frie bevægelighed inden for Fællesskabet;

(11) de videregående uddannelsessystemers omfang, struktur og finansiering er forskellig i de enkelte medlemsstater, og systemernes mål vil fortsat udvikle sig; i visse medlemsstater omfatter det videregående uddannelsessystem universiteter og andre videregående uddannelsesinstitutioner, der ofte er erhvervsrettede; udformningen, omfanget og metoderne til evaluering af kvaliteten defineres af hver medlemsstat, og de skal fortsat være fleksible og kunne moduleres afhængigt af forholdene og/eller strukturerne;

(12) det er medlemsstaterne alene, der har ansvaret for opbygningen af og strukturen i deres videregående uddannelsessystemer samt dets budgetmæssige rammer, og de videregående uddannelsesinstitutioner er autonome og/eller uafhængige, alt efter strukturen i uddannelsessystemet i den enkelte medlemsstat —

I HENSTILLER til medlemsstaterne:

A. at de støtter og eventuelt indfører gennemsigtige kvalitetsevalueringssystemer med henblik på:

— at bevare de videregående uddannelsers kvalitet på de økonomiske, sociale og kulturelle betingelser, der hersker i deres lande, under hensyn til den europæiske dimension og en verden i hastig forandring

— at tilskynde de videregående uddannelsesinstitutioner til og hjælpe dem med at anvende passende midler, navnlig evaluering, som et middel til at forbedre uddannelsens kvalitet og med uddannelse i forskning, som en anden af deres vigtige opgaver

— at fremme den gensidige udveksling af oplysninger om kvaliteten og kvalitetssikringen på EF- og verdensplan og at tilskynde til samarbejde mellem de højere uddannelsesinstitutioner på dette område;

B. at de baserer kvalitetsevalueringssystemerne på følgende elementer (forklares nærmere i bilaget):

— autonomi og/eller uafhængighed inden for de relevante strukturer i de enkelte medlemsstater — for de organer, der har ansvaret for kvalitetsevalueringen, ved valget af procedurer og metoder

— tilpasning af kvalitetsevalueringsprocedurer og -metoder til de videregående uddannelsesinstitutioners profil og formål under iagttagelse af deres autonomi og/eller uafhængighed — alt efter strukturen i de enkelte medlemsstaters uddannelsessystemer

— anvendelse — afhængigt af formålet — af interne og/eller eksterne evalueringselementer, der er tilpasset de anvendte procedurer og metoder

— inddragelse af de forskellige relevante aktører afhængigt af formålet med evalueringen

— offentliggørelse af resultaterne af evalueringen i passende form i hver medlemsstat;

C. at de om nødvendigt tilskynder de videregående uddannelsesinstitutioner til at træffe passende opfølgende foranstaltninger i samarbejde med de kompetente instanser i medlemsstaterne;

D. at de opfordrer såvel de kompetente myndigheder som institutionerne til at lægge særlig vægt på udvekslingen af erfaringer og samarbejde om kvalitetsevaluering med de øvrige medlemsstater og med internationale organisationer og sammenslutninger, der beskæftiger sig med videregående uddannelse;

E. at de fremmer et samarbejde mellem de myndigheder, der er ansvarlige for kvalitetsevaluering eller kvalitetssikring inden for de videregående uddannelser, og at de skaber grundlag for oprettelsen af et net mellem disse myndigheder.

Dette samarbejde kunne vedrøre et eller flere af følgende aspekter:

a) at fremme og udvikle udveksling af information og erfaringer, navnlig om udvikling af nye metoder og eksempler på god praksis

b) at imødekomme anmodninger om ekspertise og rådgivning fra de berørte myndigheder i medlemsstaterne

c) at bistå de højere uddannelsesinstitutioner, der ønsker at samarbejde om evaluering på tværs af grænserne

d) at lette kontakterne med internationale eksperter.

Ved gennemførelsen af disse mål bør der tages hensyn til de forbindelser, der er ved at blive etableret mellem kvalitetsevalueringen og andre eksisterende fællesskabsinitiativer, som navnlig er udviklet under Socrates- og Leonardo da Vinci-programmet, samt til den eksisterende EF-lovgivning vedrørende anerkendelse af kvalifikationer i erhvervsøjemed.

II HENSTILLER:

at Kommissionen i snævert samarbejde med medlemsstaterne og på grundlag af de eksisterende programmer i henhold til disse programmers normale åbne og gennemskuelige procedurer fremmer det i del I, litra E, nævnte samarbejde mellem de myndigheder, der er ansvarlige for kvalitetsevaluering og kvalitetssikring inden for de videregående uddannelser, og heri inddrager de organisationer og sammenslutninger af videregående uddannelsesinstitutioner med europæisk kompetence, der har den nødvendige erfaring inden for kvalitetsevaluering og -sikring.

III OPFORDRER:

Kommissionen til hvert tredje år at forelægge Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget beretninger om kvalitetsevalueringssystemernes udvikling i de forskellige medlemsstater og om samarbejdet herom på europæisk plan samt om de resultater, der er opnået med hensyn til de ovenfor nævnte mål.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. september 1998.

På Rådets vegne
J. FARNLEITNER
Formand

BILAG

Vejledende elementer i kvalitetsevalueringen

De nedenfor nævnte elementer er fælles for de eksisterende evalueringssystemer i Europa. Europæiske pilotprojekter til evaluering af de videregående uddannelser har vist, at alle aktører på dette område kan drage nytte af at tage disse elementer i betragtning.

Kvalitetsevalueringsorganets autonomi og/eller uafhængighed alt efter strukturen i uddannelsessystemet i de enkelte medlemsstater (både med hensyn til procedurer og metoder) kan bidrage til evalueringsprocedurernes effektivitet samt accepten af deres resultater.

Kriterierne for kvalitetsevalueringen af en institution er nært forbundet med det formål, den enkelte institution er blevet tildelt i forhold til samfundets og arbejdsmarkedets behov; ved anvendelsen af de forskellige evalueringsprocedurer må der derfor nødvendigvis tages hensyn til institutionens særlige karakter. Kendskabet til institutionens mål, hvad enten det er for institutionen som helhed, for en afdeling, eller for en enkelt enhed, er i den forbindelse helt afgørende.

Kvalitetsevalueringsprocedurerne bør som hovedregel indeholde et internt element af selvevaluering og et eksternt element, der er baseret på en udtalelse fra eksterne eksperter.

Den interne selvevaluering bør inddrage alle institutionens kompetente aktører, særlig lærerkorpset og, hvor det er relevant, de ledere, der er ansvarlige for den akademiske og faglige linje, samt de studerende. Det eksterne element bør være en samarbejdsproces med samråd og rådgivning mellem eksterne, uafhængige eksperter og aktører fra den pågældende institution.

Alt efter de mål og kriterier, der er fastsat for evalueringsproceduren, og afhængigt af strukturen i det videregående uddannelsessystem i de enkelte medlemsstater, kan faglige sammenslutninger, arbejdsmarkedets parter og tidligere studerende være repræsenteret i ekspertgrupperne.

Det forekommer ønskeligt at inddrage udenlandske eksperter i procedurerne for at fremme udvekslingen af erfaringer, der er gjort i andre lande.

Kvalitetsevalueringsrapporterne bør offentliggøres i passende form i hver enkelt medlemsstat og udgøre et brugbart referencemateriale for de involverede parter og til oplysning for borgerne i almindelighed.